

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ
ДЛЯ ДІТЕЙ

THE
RAINBOW
A CHILDREN'S
MAGAZINE

ЗАГАДКИ РОЗВАГИ

ЯКІ КНИЖКИ БРАЛИ З ПОЛИЦІ ГАЛИНКА
І АНДРІЙКО?

Пригляньтеся уважно, в якому порядку стоять
книжки на полиці.

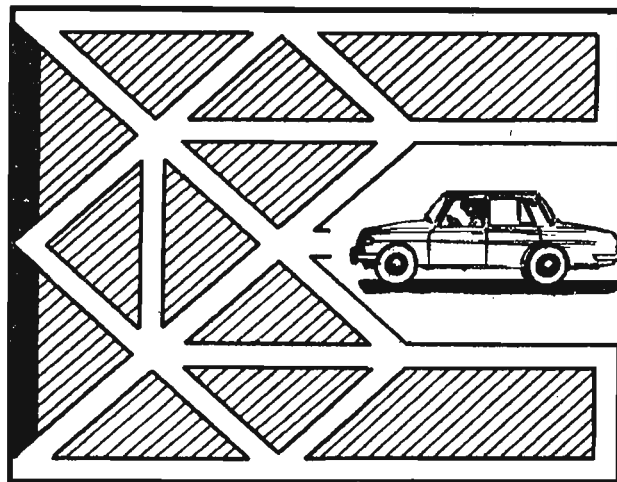

Так стояли книжки перед читанням. Увечері Га-
линка й Андрійко брали читати книжки і перед сном
поставили їх назад на полицю.

Так стояли книжки після читання. Знову уважно
подивіться і скажіть тепер, які дві книжки читали Га-
линка й Андрійко?

ЯКОЮ ДОРОГОЮ ЇХАТИ?

Чи зумієте показати, якою дорогою повинно їхати
авто, щоб пройти всіма дорогами лабіринту, але так,
щоб шлях мандрівки ні разу не перехрещувався. Не
можна теж їхати двічі тією самою дорогою.

КАПУСТОНЬКА

Покинута, занедбана на лузі
зеленіє капустонька у снігу,
а до неї стежечку не одну
протоптали ніженьки по лану.

Догадайтеся, дітоньки, ви самі,
хто ці робить стежечки узимі.
Я вам в цьому віршику не скажу,
бо сам ще раз подивитись побіжу.

О. Олесь

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця
у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народ-
ного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Пра-
цівників для Дітей і Молоді. Річна передплата становить
у ЗСА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї
суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного
числа — 60 центів.

Обкладинка роботи М. Михалевича.
“THE RAINBOW” — “VESELKA”
Published monthly, except June to September Bi-monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription \$4.00 per year.
Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мриц — Лист до св. Миколая

Р. ЗАВАДОВИЧ

ДЕНЬ ПОДАРУНКІВ

Коли святий Микола
З небес на землю йде,
То кожний дім і шкopa,
Мов вулиця бджіп гуде.

Там дітвора чекає
На срібних янгоп'ят,
Що із доріг безраїх
На землю загостять.

Бо добре знають діти,
Що ні сніжний танок,
Ані мороз, ні вітер
Не спинять їх санок.

А на санках – подарки!
Ах, як багато їх!
Для Славка, для Одарки,
Для всіх – для всіх – для всіх!

А тим, що пустували,
То чортик в темний кут
На пам'ятку поставить
Гнучкий з позини... прут.

Олександра ОЩУДЛЯК

ЩЕ ОДИН ЛИСТ

(Свят-Миколаївська сценка на 4 дії)

ДІЯ І.

У кімнаті за столом сидить Юрчик і пише листа. Старша сестричка Оля гитає книжку.

ЮРЧИК: Олю, а вгадай, до кого я пишу листа!

ОЛЯ: Я думаю, що до діда й бабуні.

ЮРЧИК: Ні!

ОЛЯ: До тітки Марійки.

ЮРЧИК: Також ні!..

ОЛЯ: О, вже знаю! Напевно до того худенького Ромка з Нью-Йорку, що був з тобою цього літа в таборі.

ЮРЧИК: Ні - ні... Я пишу листа до святого отця Миколая.

ОЛЯ (здивовано): До святого Миколая? Алеж ти вже давно вислав листа до неба! Я добре пам'ятаю, бо сама адресувала тобі коверту.

ЮРЧИК: Так, це правда, але сьогодні я собі пригадав ще щось. Тому пишу вдруге. Думаю, це не зашкодить. Інші пишуть також два рази або й більше.

ОЛЯ: Вже запізно, Юрчику! Невже ж ти забув, що завтра маємо вітати святого Миколая в нашій українській школі? Ангели вже напев-

но запакували дарунки, щоб роздати їх усім чемним діточкам. А крім того, пригадую собі, що твій лист і так був доволі довгий. Бо чого ти в ньому не просив: авта, літака, човника, ракети...

ЮРЧИК (*перебиває*): Ти собі говори, а я таки спробую щастя і вишлю цього листа. Сам заадресую коверту, якщо ти не хочеш, і таки зараз занесу на пошту, бо, як бачу, починає смеркати... (*Адресує коверту — „До святого отця Миколая” — одягається*). Мамі не кажи нічого! Я зараз повернуся. (*Виходить*).

З а с л о н а

Д І Я П.

Небесна робітня. Ангелики кінгають пакувати дарунки. На столі кольоровий папір, коробки, стріжки, ножиці. Один ангелик густить патерицю, інші носять дарунки на санки, порядкують робітню.

АНГЕЛ 1: Ангелику, прошу скоренько подати мені ножиці. Мушу обтяти папір, бо задовгий...

АНГЕЛ 2: Чи є ще золотий шнурочок? Той, що маю, зовсім не підходить до червоного паперу.

АНГЕЛ 3: Мені потрібна більша коробка на цю лялю... Може хтось має під рукою?

АНГЕЛ 1: Ох, і втомився я сьогодні, втомився! Від самого ранку читаю та й читаю ці довжелезні листи, вишукую іграшки, обгортаю коробки папером, зав'язую стрічки... Ноги в мене болять, а крильця з надмірної втоми цілком обвисли.

АНГЕЛ 2: А я ще навіть нічого не їв сьогодні.

АНГЕЛ 1: Знаєте що, ангелики? Як лиш закінчимо роботу у нашій робітні, виберемо собі найм'якшу хмаринку й будемо там відпочивати аж до ранку. На землю хай інші летять!

АНГЕЛ 2: Але перед тим я ще піду в небесну пекарню. Там багато різних тістечок напекли небесні пекарі. Може дадуть покуштувати. Та й у торбинку не зашкодить дещо взяти.

АНГЕЛ 3: Казав мені небесний листоноша, що ще ніколи не було так багато листів, як цього року. Мабуть, на землі немало чемних, добрих і працьовитих діточок. За це треба їх нагородити, тому і праці в нас так багато.

(*Здалека гуги дзвіночки*)

АНГЕЛ 1: Слухайте, слухайте: дзвіночки дзвонять! Чи не вибирається цариця Зима зі своїми сніжинками на землю?

АНГЕЛ 2 (*заглядає крізь вікно*): Так, це сніжинки летять!

(*Вбігають сніжинки, танцюють*)

СНІЖИНКА 1:

Крізь засніжені простори поміж срібних
[зірочок

В золотих санках поїде Миколай до діточок.
СНІЖИНКА 2:

Ця дорога дуже довга. Щоб дарунків
[не згубити,

Мусять ангели великі при санках одих летіти.
СНІЖИНКА 3:

Нічка тиха, ясна, сяйна, зорі ясно мерехтять,
У хатках послули діти і казки чудові снять.

СНІЖИНКА 4:

Крізь віконце ангел гляне, їхні мрії він
[здійснить.

По промінчику іскристім у кімнату прилетить.
СНІЖИНКА 5:

Хто був чемний, хто був шильний, хто у рідну
[церкву йде,

Тому ангел білокрилий подарунок покладе.
СНІЖИНКА 6:

Тому з зоряного неба в нагороду перед сном
Срібна зірка мерехтлива усміхнеться крізь
[вікно.

(*Сніжинки танцюючі вибігають*)

АНГЕЛИ: Прощайте, прощайте, сніжинки!
Весело погуляйте!

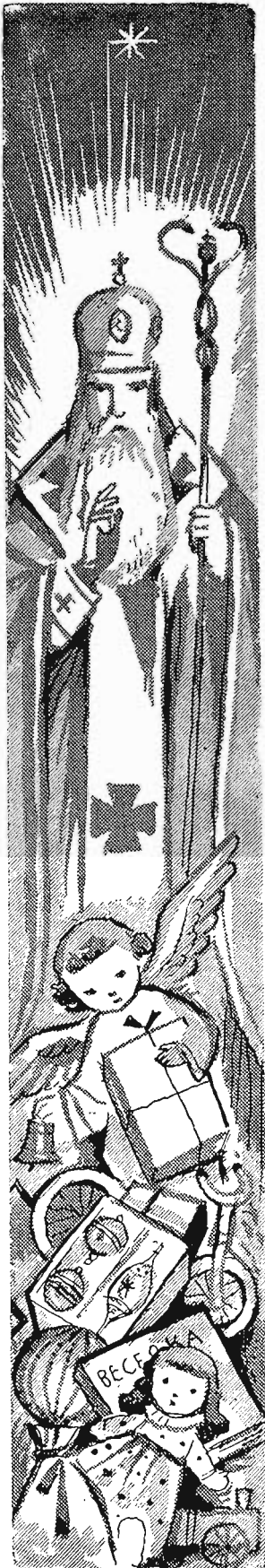
СВ. МИКОЛАЙ (*входить, розглядається по робітні*): Бачу, ви шильно працювали, мої ангелята! Дарунки вже попаковані, санки навантажені й навіть робітня прибрана. Тож не тратьмо часу, а вирушаймо таки зараз у дорогу! Ангелята, прошу подати мені патерицю!

(*Ангелики одягають святого Миколая. Тим часом герез залю біжить ангел з листом у руках*)

АНГЕЛ 4: Пожди, пожди, святий Миколаю! Ще один лист приніс наш небесний листоноша.
(*Подає листа*).

СВ. МИКОЛАЙ (*оглядає листа*): Та це ж лист від Юрчика Кучерявого з Нью Бронсвіку!

АНГЕЛ 1: Від Юрчика Кучерявого? Видно сталася якась помилка. Я сам поклав на санки декілька дарунків для нього. (*Шукає*). Ось вони тут зверху.

СВ. МИКОЛАЙ (*відкриває коверту, гитає листа*):
Що? Юрчик просить подарувати йому справ-
жнього, живого песика.

АНГЕЛ 1: Юрчик хоче живого песика? Та звід-
ки ж його тепер взяти? Вже нема ні одного
песика у нас!

СВ. МИКОЛАЙ (*зажурено*): Ангелята, підіть, по-
шукайте! Може десь ще один знайдеться.
Юрчик так гарно написав цього листа по-
українському та ще й без помилок. Ніяково
мені відмовити його проханню.

*(Ангели шукають у робітні, потім вибі-
гають. За сценою перекликаються: „Ти
знайшов? — Ще ні! — У кухні шукав?
— Зараз побіжу!” За хвилину вбігають
на сцену.)*

СВ. МИКОЛАЙ: Ну, що, знайшли?

АНГЕЛИ: Не знайшли, свят-отче Миколаю.

СВ. МИКОЛАЙ: А на горищі шукали?

АНГЕЛ 1: Шукали на горищі, шукали в пекарні
і в кухні — всюди шукали. Нема та й годі!..

СВ. МИКОЛАЙ: І що ж мені тепер робити?

МАЛИЙ АНГЕЛИК: Прошу взяти мого оксамит-
ного песика. Виглядає як живий... Зараз по-
лечу на свою хмаринку і принесу. (*Вибігає
й повертається з оксамитним песиком*).

СВ. МИКОЛАЙ (*оглядає песика й подає ангели-
кові*): Песик справді дуже гарний. Дякую
тобі, що виручив мене з клопоту. А тепер при-
чепи песикові карточку і поклади на саночки.
Ідемо!

З а с л о н а

Д І Я Ш.

*Перед сцену вибігають гортики, шукають
собі схованки.*

ЧОРТИК 1: Ох, ох, ох...

ЧОРТИК 2: Ой, ай, ай...

ЧОРТИК 1: Рятуйте! Рятуйте! Антишко з пекла
нас проганяє! Де ж нам заховатися від його
чортячої сили?

АНТИШКО (*входить*): Геть із мого царства, дар-
моїди, ледарі! Я наказав вам зладити список
нечемних дітей, пов'язати різочки... А ви
що? Проспали все. Ось, дивіться (*показує
список*), на списку лиш три імена, лиш три
різочки готові!.. А де інші, питаю я вас?
Чому нема на списку ще Зенка, Олега, Ром-
ка? Ще ж були мої найвірніші приятелі! Аж
приємно згадати, які вони були зухвалі, лі-
нівні, крикливі. Цілий рік я ждав, щоб чи-

мось їх відзначити, нагородити. Найбільші різки, ще й з дипломами, хотів їм на спомин передати. Де вони? Га?

ЧОРТИК 2 (несміло): Вони поправилися.

АНТИПКО: Що значить „поправилися”? А я вас нащо в пеклі гарячою смолою годую? Чому ви скрізь з ними не ходили? Чому до злого не намовляли, чому нових капостей не накоїли?

ЧОРТИК 2: Та ми старалися з усіх сил, намовляли, але всі вони немов не ті стали, відколи до Пласту або до СУМ'у записались.

АНТИПКО: Що?.. Пласт, СУМ (пгухає)...

БРАТЧИК 1: Братчики нас проганяють, на зло підмовляти не дозволяють!..

АНТИПКО: Що за братчики? Як вони сміють мішатися до мого чортячого діла? Ой, страшно на них я помщуся за це на найближчих сходах.

(Дзвонить дзвінок. Чортики утікають. Завіса розсувається. Та сама кімната, що в першій дії. Входить св. Миколай з ангелами.)

СВ. МИКОЛАЙ. Багато ще дітей мусимо відвідати цієї ночі, а я вже втомився. Сяду на хвилину, відпочину.

АНГЕЛ 1: А я погрію свої ніжки. Цариця Зима добре погуляла з своїми сніжинками, і я маленький весь час западавсь у сніг.

(Сідають. Св. Миколай переглядає список земних дітей. Ангелики тихо між собою розмовляють. Нараз за дверима загавкав песик.)

АНГЕЛ 2: Що це? Причулося мені, чи таки справді гавкає песик?

СВ. МИКОЛАЙ: Іди, ангелику, подивись, хто там надворі.

АНГЕЛ 1 (обережно відгиняє двері): Ох, Маленький, бідний песик! Увесь снігом припорошений, трясеться з холоду. Знайди в кімнату, погрійся!

ПЕСИК (несміло входить у кімнату, розглядається й підбігає до св. Миколая): Свят-Отче Миколаю! Я так дуже тішуся, що наздогнав Тебе. Важко було мені бігти по глибокому снігу за Твоїми санками. Лапки мої зовсім задубіли. Сьогодні у Твоє свято вислухай мого прохання. Візьми мене з собою до неба. Я песик-сирітка... Не маю ні тата ні мами. Не маю хатки тепленької і часто голодую. Хоч я ще маленький, проте обіцяю вірно Тобі служити та берегти Твою небесну роботу. І обіцяю ніколи, ніколи не гризти Твоїх капців...

СВ. МИКОЛАЙ (гладить песика): Гарний, гарний песик! Ти придався б нам там, у небі, щоб нечисту силу від небесної брами відганяти. Одначе, залишу тебе тут, на землі, у малого хлопчика, Юрчика Кучерявого. Він буде дбайливо тебе доглядати, буде пестити, годувати. А що майструвати любить, то й хатку тобі напевно збудує. Ангелята! Нагодуйте песика, зачешіть і покладіть спати біля Юрчикова ліжка. (Ангели виконують все, що наказав св. Миколай). А тепер підемо ще відвідати дітей в українській школі. Послухаємо пісень і віршів, що їх вивчили пильні школярі.

З а с л о н а

Д І Я І V.

СВ. МИКОЛАЙ: Вітаю і благословлю вас, українські діти! Довго-довго ішов я до вас. В кожну хатку заглядав, пильних, працьовитих, слухняних щедро обдарував. Та не міг і вас поминути. Кажуть ваші Ангели-хоронителі, що нам на привіт ви вивчили українських пісень та багато віршків. Радо їх послухаємо.

(Виступ дітей)

СВ. МИКОЛАЙ: А тепер, ангели, роздайте дарунки!

Р. ЗАВАДОВИЧ

К. ПЕРЕЛІСНА

СНІЖИНКА

(Ілюстрація Г. Мазени)

Лідка по саду ходила
І сніжиночку зловила.
„Гей, дивіться! – вличе Лідка. –
Ця сніжиночка – мов квітка!
Подивіться, бо розтане,
Сліду ось по ній не стане!..“

СНІЖИНКИ

Закрутілися сніжинки,
Як метелики прудкі,
Припетіли до япинки
Й почепились на гілки.
Голі куцини прикрипи,
Припушили моріжок,
І доріжку побіпили –
Зовсім інший став садок!

Прудкий — швидкий (quick, swift); при-
пушити — прикрити злегка, немов пухом.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

(Перший друкований вірш Автора в журналі „Світ Дитини”, Львів, 15 грудня 1920 р.)

Як лиш ніч на землю зступить,
Петр відчинить неба врата
І злине на крилах вітру
Вниз дружина пребагата.

І прийде святий Микола
Із хорошими дарами,
Щоб вкраїнські чемні діти
Привітати із святками.

Й напімне, щоб в праці-труді
Вітчині кували долю,
А він перед тронем Бога
Випросить для неї волю.

І прийде та люба хвиля
І прийде вона стрілою,
Що він нам з країн небесних
Принесе в дарунку волю.

ГЕЙ, А ДЕ МОЇ САНЧАТА?

Перший сніг, перший сніг
Уночі на поле піг.
Всюди стало біло-біло,
І в кімнаті забіліло.
Я притьмом з-під ковдри ппиг!
-Гей, - кричу, - надворі сніг!
Узуваю чоботята:
- Гей, а де мої санчата?

Мама кажуть: - Постривай!
Ти санчат не зачіпай!
Не дивись на сніг, на поле -
Спершу час тобі до школи.
Обов'язок - перша справа,
А потому вже й забава.
Почекають сніг і поле,
Аж повернешся зі школи,
А тоді уже не жди -
Хвять за саночки - і йди!

Перший сніг, перший сніг
Уночі на поле піг.
Почекайте ж саночки -
Спершу школа і книжки!

Роляник

ЛЕЩЕТАРІ

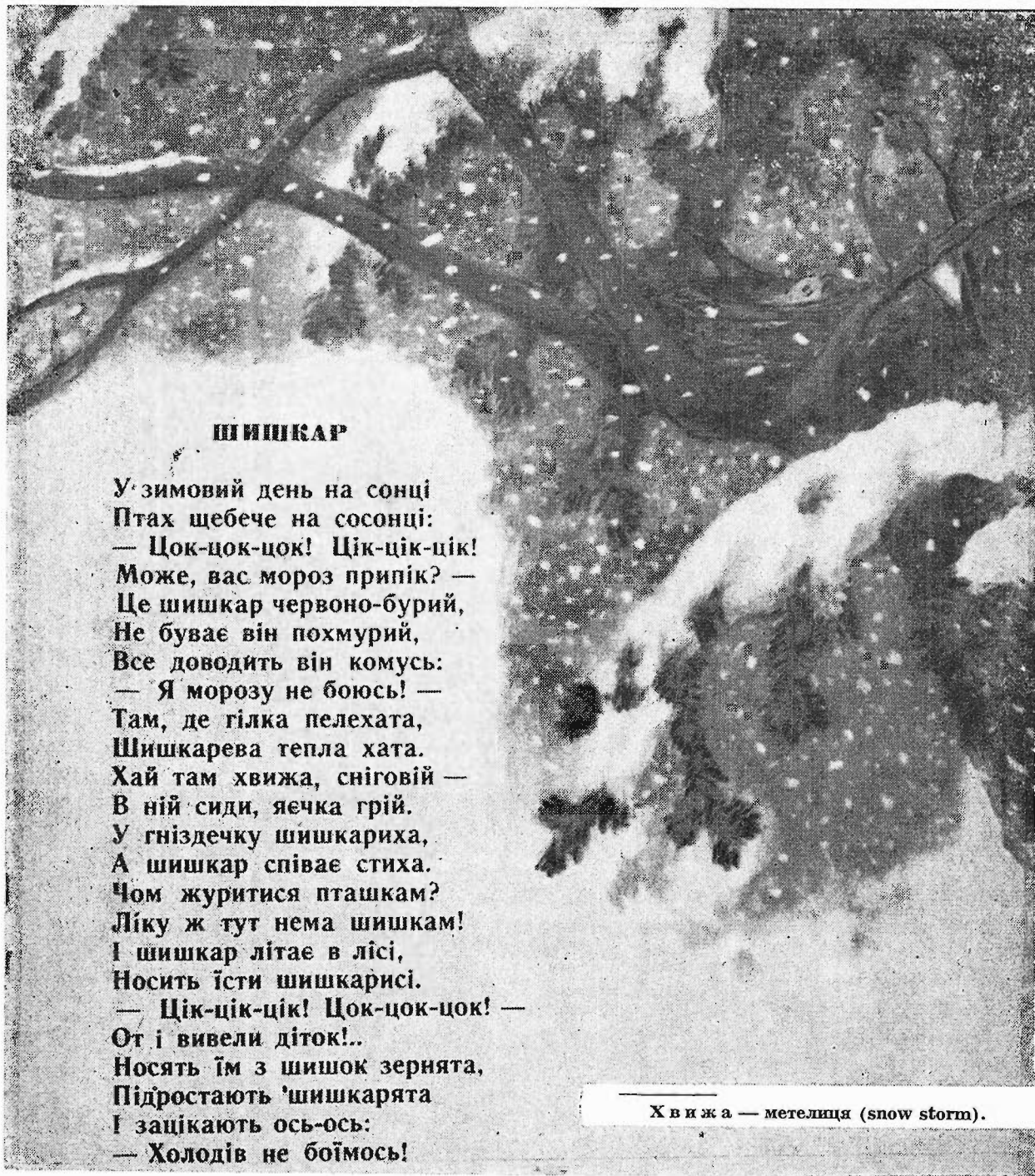
Хоч ми хлопчини малі,
Славні ми лещетарі.

Зимової ми пори
Все з'їжджаємо з гори.

В сніг упасти - не біда,
Встанеш, глянеш і - гайда!

Роляник

ШИШКАР

У зимовий день на сонці
Птах щебече на сосонці:
— Цок-цок-цок! Цік-цік-цік!
Може, вас мороз припік? —
Це шишкар червоно-бурий,
Не буває він похмурий,
Все доводить він комусь:
— Я морозу не боюсь! —
Там, де гілка пелехата,
Шишкарєва тепла хата.
Хай там хвижа, сніговій —
В ній сиди, яечка грій.
У гніздечку шишкарїха,
А шишкар співає стиха.
Чом журитися пташкам?
Ліку ж тут нема шишкам!
І шишкар літає в лісі,
Носить їсти шишкарїсі.
— Цік-цік-цік! Цок-цок-цок! —
От і вивели діток!..
Носять їм з шишок зернята,
Підрастають 'шишкарята
І зацікають ось-ось:
— Холодів не боїмось!

Хвижа — метелиця (snow storm).

ВІЛ І СТІЛ

(Слогогра-скоромовка)

Зустрілися й хвалилися — столові віл, волові стіл:

— Маю чотири ноги, — хвалився столові віл.
— Я маю теж чотири! — сказав волові стіл.
— І маю ще два роги! — хвалився столові віл.
— Я маю аж чотири! — сказав волові стіл.

— Я дядьком є корові! — хвалився столові віл.
— А я увесь дубовий! — сказав волові стіл.
— Я ходжу в поле, в ліс! — хвалився столові віл.
... Ні слова не сказав на те волові стіл.
Зустрілися й хвалилися столові віл, волові стіл...

Б. Дан.

КЛЕ — КЛЕ!

Ви часто бачили взимі дрібних пташок — синичок, корольків, чижиків. Нишпорять, бідні, серед засніжених гілок, шукають їжі. Знайдуть собі лялечок під корою, розбудуть завмерлих жучків — поїдять й поховаються. Холодно! А от чи чули ви щось про пташку, що взимі несе яєчка й висиджує пташенят? Є така пташка і зовуть її по-нашому клест, шишкар або й кривоніс. А англійською мовою кривоносом звать — Crossbill.

Дзьоб у неї такий, якого не має ніяка інша пташка: верхня частина гачком загнулася вниз, а нижня — вгору. Ті гачки перехрещуються між собою: один вигнувся вправо, другий — уліво. Дзьоб той і міцний і зручний для вилущування насіння з соснових шишок. Учепиться клест ніжками за шишку, повисне спиною вниз і дзьобас її доти, поки не обірветься вона і не впаде додолу. А він пурх! — і полетить до іншої. Бо то їжа клестів — насіння шпилькових дерев. І гнізда вони собі роблять ближче до харчу, на ялині, під густою гілкою. А як є харч, то й дітей можна виводити: і сидить клестиха у гніздечку взимі — у лютому, березні, а то й у січні — захищається під дашком-гілкою, розпушиться, з гніздечка не сходить, гріє своїх голеньких пташенят та тільки поглядає, чи скоро їй чоловік насіннячко принесе. Тим насінням клести й діток своїх годують.

Пташки ці дуже гарні — червоно-вишневі, а самички зеленувато або жовтувато-бурі. І співають вони гарно, тільки їх спів не кожен почує, бо то ж треба у бір далеко від міста йти.

Клести водяться і в Україні і в Америці, і скрізь вони взимі ліс звеселяють, як папуги ко-

льорові, по ялинах повзають, перекидаються та перегукуються: кле-кле! Навесні, коли інші пташки тільки гнізда заходжуються будувати, клести-шишкарі старі й молоді вже цілими зграями перелітають на нові місця, шишок шукають, бо більшість шишок уже дозріла і весною на землю опадає. Кле-кле!
М.Д.

К. ПЕРЕЛІСНА

СНІГУРИК

(Ілюстрація П. Холодного)

На сосні снігур сховався,
Пір'я розпушив...
Мерзнуть папки... Хоч би трішни
Він чогось поїв!

Враз снігурик стрепенувся —
Ягідка! Дивись!
Пурх над снігом! Й на капині
Вже снігур повис.

Снігур — пташка (bullfinch); калина — дерево (guelder-rose).

ДО НАЙДАЛЬШОЇ ПЛАНЕТИ

Довго спав і снів я в піжку,
що на Місяці ходив.
Ще б хотів поспати трішки,
але хтось мене збудив.

Ранок в ясному промінні
усміхається мені
і грайливі сині тіні
застрибали на вікні.

Годі! Спати вже не хочу.
До вікна я перебіг:
а в саду аж спіжить очі
білий, білий, білий сніг!

Де мої санни-ранети?
Де виправа вся моя?
До найдальшої планети
полечу сьогодні я!

Не журіться, любий діду.
Попечу – не забарюсь,
сто разів із гірки з'їду
і до вас я повернусь.

Грайливий — playful, тут також: рухливий — mobile, lively; спіжить очі сніг — the snow is blinding; виправа — тут: зваряддя (implements) до подорожі; забаритись — to linger, to stay too long.

ЛИСТ НА СНІГУ

(Ілюстрація Н. Мриц)

Риски,
хрестини,
крапки —
по снігу
на стежці
скаю,

Розумію ці рядки,
дуже радо їх читаю.
Це мені листа прислали
добрі друзі горобці,
тут подяку написали
за шкуринку та крупці.

Л. Гадаї

Шкуринка — верхня тверда верства хліба (crust); крупці — здрібніла назва від крупа або крупи (peeled grains).

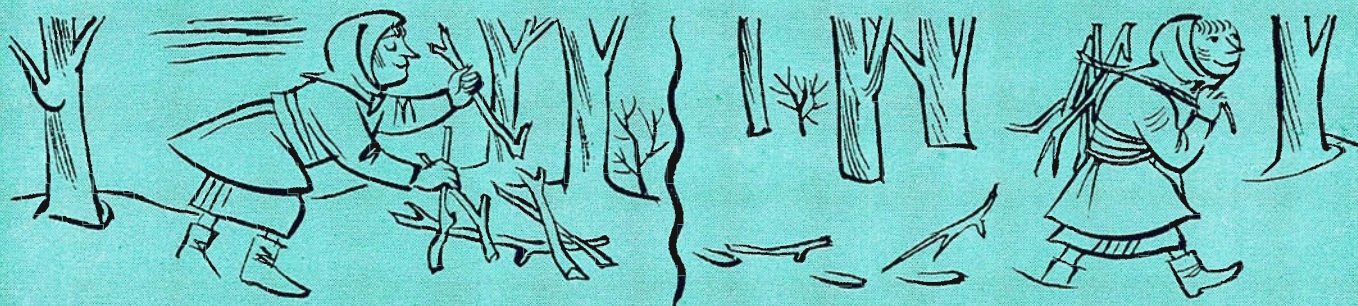
ГОЦА ДРАЛА

Перший сніг покрив діброву —
Треба йти у ліс по дрова.

Рано вранці Гоца встала,
В'язку пруття назбирала —

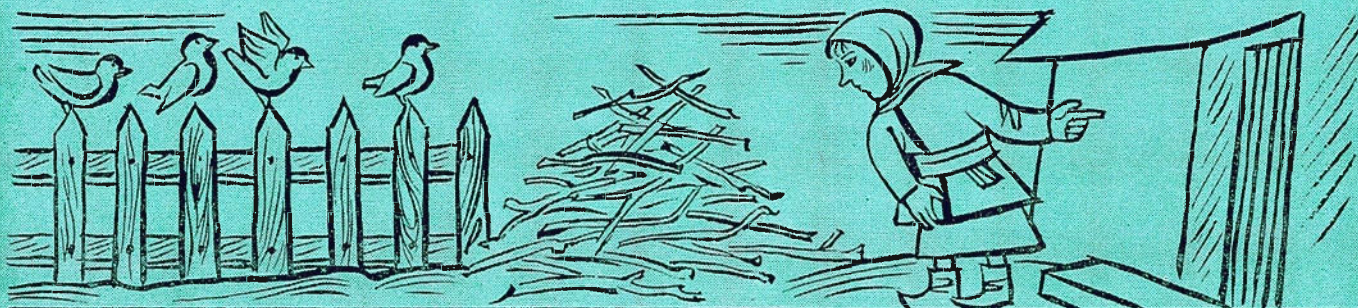
Та зв'язати не уміла,
По дорозі розгубила.

Ще побачив чемний хлопчик —
Невеличкий Дзів горобчик.

Чимскоріш помчався в ліс,
В дзьобі пруттика приніс.

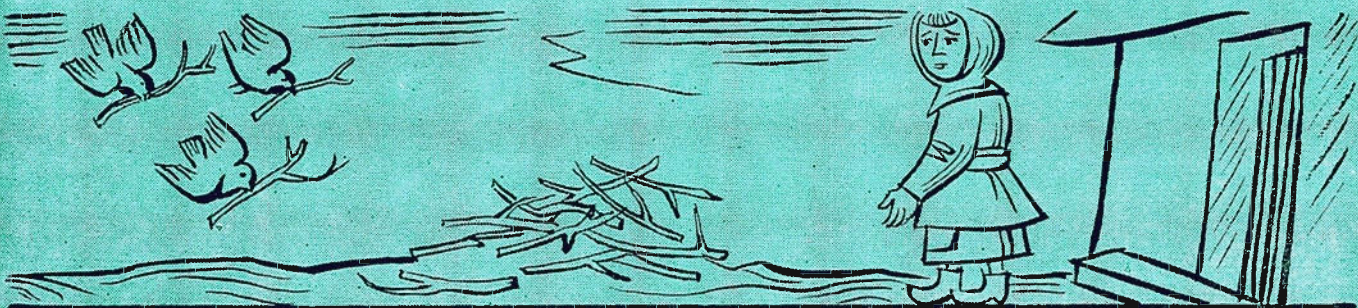
Як горобчики уздріли,
Всі по пруття полетіли.

Прутики носили хутко
І складали їх на кучку.

Гоца стала, задивилась:
З кучки куна вже зробилась.

А пташки все носять-носять,
Навіть дозволу не просять.

— О, спасибі, пташенята!
Буде в мене тепла хата.

Цілий рік уже в діброву
Не ходитиму по дрова.

Ви ж мене не забувайте,
Все погрігись прилітайте!

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

„ЧЕРВОНА ШАПОЧКА” В АВСТРАЛІ

На фоті учасники казки Леоніда Полтави „Червона Шапочка”, яка була поставлена в Ессендоні, біля Мельборну (Австралія) 11-го жовтня ц. р. Казку підготувала й поставила артистка Л. Максимішина, декоратції виготовив В. Савчак. Виконавці віком від 3-ох до 13-ти років брали участь: Ріта Філонюк (бабуся), Катруся Савчак (Червона Шапочка), Петрусь Святківський (стрілець), Юрчик Пирогів

(Вовк), Симон Пирогів (Бровко), Наталка Добротвір (Мавка), Христя Добротвір (Білка) та інші. Музичний супровід — оркестра І. Джуфера. Музикантами були діти 9 - 10 років. Казку поставив Дитячий театр під керівництвом артистки Л. Максимішиної. Музика

композитора В. Безкорвайного. Іцю казку протягом жовтня та листопада Дитячий Театр поставив також у передмістях Мельборну — Нобл Парк, Саншайн та в місті Джілонг.
Фото: І. Святківський

„ЧАРОДІЙНА СОПІЛКА” В ДІТРОЙТІ

Тут бачите на світлині групу гуцулочок і гуцулів в Україні, у наших гарних горах Карпатах. Насправді ж це світлина з вистави нової оперети для дітей і молоді „Чародійна Сопілка”. У ній брали участь понад 200 дітей і молоді, учні й студенти з української католицької школи Непорочного Зачаття в Гемтремку, біля Дітройту, в ЗСА. Відбулось відразу дві вистави, і їх побачили дуже багато людей. „Чародійна Сопілка” так усім сподобалась, що хочуть з неї зладити кольоровий кінофільм! Цю оперету опрацювали кілька діячів української культури. Текст-слова написали Ярослав Барнич та Леонід Полтава, а музику створили композитори: Ярослав Барнич, Василь Овчаренко і Богдан Сарамга. Сталось так, що композитор Ярослав Барнич розпочав свою працю і незадовго по тому помер. Проф. Б. Сарамга дописав багато музичних сцен і поставив уперше цю оперету 25 і 26-го

квітня 1970 р. в аудиторії школи в Ісмтремку, якою опікуються Сестри Василіянки.

Про що розповідається в „Чародійній Сопілці“? Про дівчинку Ганнусю в Україні, яка була сиротою. Мачуха їй не любила й залишила в страшному лісі, де повно вовків та інших звірів. Але Ганнусю взяла до своєї затишної хатинки лісова Бабуся. Дівчинка радо допомагала Бабусі і за те одержала чародійну сопілку: коли грала сумної, то всі плакали, а коли грала веселої, то всі були щасливі й радісні. В кінці вистави Ганнуся потоваришувала з гарним козаком Данилом і була щаслива, і всі, хто був із нею — також стали щасливими та радісними. Роллю Ганнусі виконувала А. Н и к и ф о р я к, Каліни — Д. К р и в а, Ольги-пестійки — И. С т а с і в, Лісової Бабусі — Б. З а х а р і й, але всіх не можна перелічити, бо дітей та юнаків і дівчат було на сцені, в хорі й оркестрі, як згадано вище, понад 200 осіб, і всі добре виконували свої ролі. Були там ще хлопці, дівчата, лікарі, грибки, мавки, квіти, світлячки... Всі танці вивчила з дітьми панна Мотря М а к а р, декорачі намалював П. М у с и к, освітлював чарівними кольорами сцену Я. П е т р а щ у к. Багато людей працювали, але всі вони були щасливі, бо глядачі захоплено оплескували авторів і виконавців найновішої української оперети „Чародійна Сопілка“. Може зроблять з неї кінофільм, тоді й ви побачите, а можливо випустять патефонну платівку — то бодай почувте багато нових українських пісень.

ЛИСТ МИХАЙЛИКА КИВАЙЛИКА

ЩОБ ВАС ЧАСОМ НЕ СКОРТИЛО!..

Розкажу вам, любі друзі, про одну пригоду — Хоч це трапилось давненько, не забуду зроду.

Був я ще тоді хлопчина, як усі хлоп'ята,

Проживав я в Україні коло мами й тата.

Був у мене друг Микольцьо, син вдови Явдохи,
Добрий хлопець, тільки лихо, що упертий

[трохи.

Тато раз були в млині, а в сусідки — мати,

Я дивлюся — друг Микольцьо ступає до хати

Та й гукає: — Глянь, який я приношу подарок!

І з кишені добуває щось із шість цигарок.

— Нумо, — каже, — закурім! От цікаво буде,

Як покажєм собі, мов дорослі люди!

— Ми ж, Микольцю, не дорослі! — я кажу. —

[Ми діти,

Знаєш сам, що нам не можна тютюну курити.

Та Микольцьо, впертий хлопець, закурив

[цигарку,

Потягає і пускає диму сиву хмарку.

Так тоді йому зробилося весело на серці,

Що, мов котик, став по хаті виправляти герці.

Раптом став мій друг Микольцьо морщитись,

[кривитись,

Плюнув бридко раз і другий, перестав

[курити.

— Ох, Михайлику! — говорить. — Щось не-

[добре, брате:

Ціла хата вколо мене стала танцювати...

Щось у грудях замлоїло, впав на груди

[камінь,

Ще й у голові гатити стало молотками...

Він поплентавсь до stodilki і заривсь в солому,

Бо боявся і не міг вже йти тепер додому.

Я йому ганчірку мокру прикладав до лоба,

Щоб Микольця залишила чимскоріш

[хвороба.

Десь аж надвечір Микольцьо висунувсь

[з stodoli:

— Знаєш, більше вже не буду я курцем ніколи!

Таж недарма вапі тато не курили зроду,

Бо говорять, що тютюн той всім приносить

[шкоду.

— Так, Микольцю, — потакнув я, — кажуть

[тато завжди,

А що скажуть дітям тато, в тім є повно правди.

— Всім тютюн потрохи шкодить, — часто

[кажуть тато, —

А найбільше отаким от, як і ви, хлоп'ятам.

Як стемніло, друг Микольцьо каже: — Час

[додому,

Та про цю мою пригоду не кажи нікому!

— Хай же буде так, як просиш! — я кажу

[до нього,

І нікому не сказав я ні слівця одного.

Та до вас, дівчата й хлопці, тут пишу я сміло:

Бережіться, щоб і вас так часом не скортило!

Гріх тяжкий це перед Богом, родом і народом,

З того маємо не користь, а велику шкоду.

Наша молодість — весна, наші дні — мов

[квіти,

Годі нам здоров'я тіла і душі труїти!

Ми ж міцні все мусим бути, жваві і здорові.

Бо такі лшш до науки й праці все готові.

М. М.

Пояснення-словничок: зроду — тут: ніколи; млин — mill; пакати — вдихувати й видихувати з себе дим; виправляти герці — тут: шаленіти, збиткувати (to get uproarious); морщитися — to make a wry face; мене млоїть — мені млосно (I feel queer); гатити — сильно вдаряти; плентатися (to trudge); зари (ва)тися — to dig oneself; ганчірка — шматок тканини (rag).

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XLVIII: ПОКИ ПРОБУДИТЬ ГРІМ... CHAPTER XLVIII: UNTIL THE THUNDER AWAKENS...

— Тут, вірний коню, чекатимемо великого грому, що збудить Україну до нової боротьби за волю!

“Here, my friend, we shall await the great thunder that will arouse Ukraine to a new struggle for liberty.”

— Поможі мені, Боже, діждати хвилини, коли мати Україна покличе мене знову на службу!

“Almighty God, let me see the day when I hear Ukraine's call to service again.”

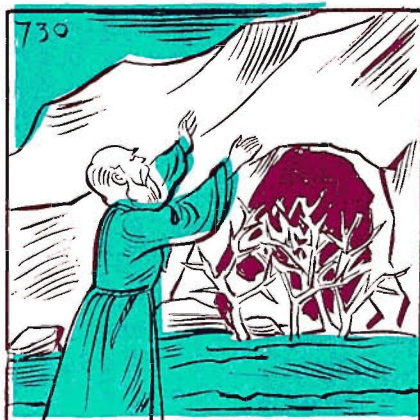
— Тепер, вірний коню, нап'ємося води з тасмного джерела!

“Now, my friend, let us drink some water from the magic well.”

Напившись води, Богдан і його кінь заснули міцним і довгим сном.

And then Bohdan and his horse fell into deep slumber.

Перед печерою з'явився тасмничий дід: — Спи, чесний лицарю! Я прийду до тебе, як загримить великий грім — за чверть тисячоліття...

The mysterious old man appeared at the cave. “Sleep, noble knight! I shall come to you when the great thunder roars—in 250 years.”

(Кінець другої частини)

(End of part two)

Пішов зливний дощ, і вхід до печери обвалився...

A heavy rain began to fall and the entrance caved in...